

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriölle

19.8.2025

Viite: Lausuntopyyntö VN/11304/2024-VM-28

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Tarkastelemme lausunnossamme ainoastaan yritysten maksamien jäsenmaksujen muuttumista elinkeinoverotuksessa vähennyskelvottomiksi.

Ehdotuksen mukaan työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut olisivat jatkossa vähennyskelvottomia, mikä toteutettaisiin ulottamalla vähennyskelvottomuus hyvin laajalle järjestökenttään. Samalla ehdotus tekee vähennyskelvottomaksi kaikki työnantaja- ja yrittäjäjärjestöjen toimintaa varten keräämät jäsenmaksut, jotka eivät ole kohdistettavissa yksittäisen jäsenen palveluksi. Tällöin yksinyrittäjien, joiden ei ole jatkossakaan tarkoitus ryhtyä työnantajiksi, maksamat jäsenmaksut muuttuisivat vähennyskelvottomiksi. Samoin esimerkiksi metsänhoitoyhdistysten jäsenmaksut olisivat vähennyskelvottomia, kun ne poikkeuksetta ovat työnantajajärjestönsä jäseniä. Tätä ei voi pitää perusteltuna lopputulemana.

Ylipäättään valmistelussa ei ole arvioitu nykyjärjestelmän yhteiskunnallisia hyötyjä, joiden perusteella jäsenmaksut ovat olleet vähennyskelpoisia, eikä sitä, missä määrin näitä hyötyjä ehdotuksen toteutuessa menetettäisiin eikä siten myöskään niiden kokonaiskustannusvaikutusta yhteiskunnalle ja yrityksille.

Tämä ehdotus olisi omiaan vaikeuttamaan pienten yritysten kustannustehokasta työmarkkinatoimintaa ja ylipäättään niiden neuvontaa, jotka kummatkin kuitenkin selvästi tähtäävät niiden jäsenyritysten tulonhankkimistoimintaan.

Kun yritykset jatkossa hankkisivat nämä palvelut tai aiempaa suuremman osuuden niistä konsulteilta tai asianajotoimistoilta, niin todennäköisesti yritysten vähennyskelpoiset kustannukset kasvaisivat, minkä takia myöskään tavoite verotulojen kasvusta ei tältä osin toteutuisi. Tätä käyttäytymismuutoksen vaikutusta verotuloihin ei esityksessä ole arvioitu.

Ehdotuksessa todetaan s.39 ” Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistamisen arvioidaan vähentävän verotuloja yhteensä noin 181 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 134 miljoonaa euroa, kuntien osuus 38 miljoonaa euroa, seurakuntien osuus 4 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 5 miljoonaa euroa.” Kirjaus mennee valmistelukiireiden piikkiin.

On syytä myös huomata, että työmarkkina-asiat ovat vain osa elinkeinoelämän järjestöjen tehtäväkenttää. Näin ollen on epätarkoituksenmukaista ja kohtuutonta, että jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poisto koskettaisi esityksen mukaan elinkeinoelämän järjestöjen koko toimintaa.

Yritysten järjestäytymisellä ja järjestöjen asiantuntemuksella on suuri merkitys lainvalmistelun laatuun sekä sääntelyn ja toimialojen toimintaympäristön kehittämiseen vaikuttamisessa laajasti. Jäsenmaksuihin sisältyvät vaikuttamis-, neuvonta- ja koulutuspalvelut tarjoavat yrityksille kustannustehokkaat ja laadukkaat asiantuntijapalvelut, jollaisia vastaavia ei kaikilta osin ole edes saatavilla markkinoilta.

Mallia ei voi pitää myöskään kilpailuneutraalina sen takia, että malli suosii yrityskohtaista työehtosopimustoimintaa, joka tosiasiallisesti on pienyritysten käyttömahdollisuuksien ulottumattomuudessa.

Mallin toteuttaminen olisi omiaan lisäämään pienyritysten henkilöstöasioita koskevaa byrokratiaa, mikäli työehtosopimusten kattavuus vähenisi nykyisestä. Mikäli työehtosopimusten kattavuus

väheneisi sen myötä niihin perustuvat joustot vähenisivät ja noudatettavaksi tulisi jäykkä työlainsäädäntö.

Pääministeri Orpon hallitus on ohjelmassaan sitoutunut huolehtimaan kasvuun kannustavasta ja ennakoitavasta verotuksesta sekä varmistamaan, että yrityksiin kohdistuva sääntely on selkeää, ennakoitavaa, oikeasuhtaista, kilpailuneutraalia, teknologianeutraalia ja innovaatiomyönteistä. Hallitusohjelman mukaan yrityksiä koskevat lainsäädäntöuudistukset toteutetaan riittävän pitkillä siirtymäajoilla, jotta yrityksille jää aikaa sopeuttaa toimintaansa.

Järjestäytynyt työelämä ja sen tuomat selkeät pelisäännöt ovat etenkin pienyritysten etujen mukaista. Se, että kasvava työpanos itse yrityksessä suuntautuisi näiden työehtojen sopimiseen ja tulkintaan on pois yrityksen varsinaisesta toiminnasta ja sen kehittämisestä. Heikko tuottavuuskehitys on vakava ongelma suomalaisessa elinkeinotoiminnassa ja on perusteltua ajatella, että ehdotuksen toteuttaminen ei olisi omiaan parantamaan etenkin pienyritysten toiminnan tuottavuutta.

Näitä yritysvaikutuksia erityisesti pienyritysten osalta esityksessä ei ole riittävässä määrin selvitetty, minkä vuoksi Koneyrittäjät vastustaa ehdotuksen voimaansaattamista ehdotetulla tavoin ja esittää asian lykkäämistä, jotta asia tulee asianmukaisesti valmisteltua ja siinä huomioitua sen kokonaisvaikutukset. Myös esitetty aikataulu on kestämaton jo siitäkin syystä, että se ei ole ollut yritysten eikä niitä edustavien järjestöjen ennakoitavissa esitetyllä aikataululla.

Koneyrittäjät ry

Matti Peltola

toimitusjohtaja

Peltola Matti
Koneyrittäjät ry